

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci žalobkyně: **K. Ř.**, zastoupena Mgr. Reginou Komárkovou, advokátkou, se sídlem Pekařská 18, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 23. 3. 2007, č. j. 33 Cad 212/2006 - 10,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně, Mgr. Regině Komárkové, advokátce, se sídlem Pekařská 18, Brno, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 1600 Kč; odměna bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobkyně (podatelka - dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá usnesení Krajského soudu v Brně č. j. 33 Cad 212/2006 - 10 ze dne 23. 3. 2007, kterým bylo odmítnuto její podání označené jako odvolání proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 18. 10. 2006, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatelky o přiznání částečného invalidního důchodu.

V kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že dne 26. 10. 2006 České správě sociálního zabezpečení skutečně zaslala podání, v jehož hlavičce uvedla Krajský soud v Brně a které označila jako „odvolání proti zamítnutí nároku na částečný invalidní důchod“. Tímto podáním zamýšlela podle svých slov obranu proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o zamítnutí žádosti o přiznání částečného invalidního důchodu ze dne 18. 10. 2006, č. X. Následně obdržela sdělení České správy sociálního zabezpečení č. j. Xy ze dne 29. 1. 2007, jímž byla informována o postoupení tohoto podání Krajskému soud v Brně. Nicméně posléze stěžovatelka dne 22. 8. 2006 adresovala podle svých slov České správě sociálního zabezpečení další podání, které označila jako „odvolání proti rozhodnutí o tvrdosti zákona o sociálním zabezpečení“, jímž se domáhala opravy svého osobního listu důchodového pojištění. Ve vztahu k tomuto podání stěžovatelka obdržela přípis České správy sociálního zabezpečení č. X ze dne 12. 12. 2006, v němž jí bylo bez dalšího sděleno, že její osobní list důchodového pojištění je vyhotoven správně.

Poté, kdy stěžovatelka obdržela od Krajského soudu v Brně usnesení č. j. 33 Cad 212/2006 - 4 ze dne 2. 11. 2006, jímž byla vyzvána k doplnění svého podání ze dne 26. 10. 2006, s poučením o tom, že o nároku na dávku důchodového pojištění rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení, zatímco lékaři okresní správy sociálního zabezpečení pro toto rozhodnutí pouze vypracovávají podkladové posudky, dospěla na základě tohoto usnesení k závěru, že o jejím podání má rozhodovat ústřední orgán státní správy, nikoliv tedy soud. V tomto omylu ji pak měl utvrdit i přípis České správy sociálního zabezpečení ze dne 21. 11. 2006, jímž byla vyrozuměna o postoupení své věci Ministerstvu práce a sociálních věcí. Vzhledem ke stejnému číslu, pod nímž Česká správa sociálního zabezpečení veškerou korespondenci vede, stěžovatelka nerozpoznala, že se měl tento přípis vztahovat k její žádosti o opravu osobního listu důchodového pojištění. V důsledku toho na výzvu soudu k doplnění žaloby nereagovala.

Stěžovatelka závěrem konstatovala, že Krajskému soudu v Brně vytyká jednak skutečnost, že lhůta 15 dnů pro doplnění žaloby požadovaným způsobem je pro osobu bez právního vzdělání nepřiměřená, zejména však krajskému soudu vytyká, že poučení v části týkající se pasivní legitimace subjektů (byť jistě dobře míněné) není pro laika srozumitelné a v jejím případě bylo zavádějící. Proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že na rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 18. 10. 2006, č. X stěžovatelka reagovala tak, že dne 26. 10. 2006 osobně podala (vedle zaslání stejného textu na Českou správu sociálního zabezpečení) na Krajském soudu v Brně podání, které označila jako „*Odvolání proti zamítnutí nároku na částečný invalidní důchod*“, v jehož textu uvedla pouze následující větu: „*Nesouhlasím se zamítnutím částečného invalidního důchodu ze dne 18. 10. 2006.*“

Krajský soud na toto podání reagoval usnesením č. j. 33 Cad 212/2006 – 4 ze dne 2. 11. 2006, jímž stěžovatelku vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto usnesení doplnila a upřesnila svoje podání ze dne 26. 10. 2006 tak, aby splňovalo náležitosti podle § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) – jednotlivé náležitosti krajský soud v usnesení vyjmenoval. Dále v odůvodnění svého rozhodnutí poskytl stěžovateli podrobnější poučení o materiálním obsahu jednotlivých náležitostí žaloby podle § 71 odst. 1 s. ř. s., mj. uvedl, že „*žalobkyně je povinna*

především řádně označit napadené rozhodnutí a uvést datum jeho doručení nebo jiného oznámení žalobkyni; soud upozorňuje, že o nároku na dávku důchodového pojištění rozhoduje ČSSZ Praha, zatímco lékaři OSSZ pro toto rozhodnutí pouze vypracovávají podkladové posudky o zdravotním stavu. Konečně pak krajský soud stěžovatelku poučil, že neodstraní-li nedostatky v uvedené lhůtě, bude řízení odmítnuto. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka na tuto výzvu nereagovala, krajský soud napadeným usnesením řízení o podání stěžovatelky odmítl.

Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastnicí řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a tuto kasační stížnost podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V kasační stížnosti uplatňuje důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a Nejvyšší správní soud ji shledává proto přípustnou.

Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka namítá nezákonnost napadeného usnesení z toho důvodu, že výzva krajského soudu k doplnění jejího podání byla natolik složitá a zavádějící, že ji v kombinaci s další korespondencí s Českou správou sociálního zabezpečení přivedla k mylnému přesvědčení, že o jejím podání adresovaném původně krajskému soudu bude (nebo by mělo) rozhodovat Ministerstvo práce a sociálních věcí.

K námitce stěžovatelky považuje Nejvyšší správní soud za nutné přičinit následující úvahy. Pokud jde o právní úpravu podání žaloby, příslušný procesní předpis, tedy s. ř. s., hovoří zcela jasně. Podle ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí správního orgánu bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zákon lhůtu jinou. Lhůta pro podání žaloby je zachována i tehdy, je-li podána ve lhůtě u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Ustanovení § 71 odst. 1 pak stanoví náležitosti žaloby, přičemž v odst. 2 výslovně stanoví, že rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může žalobce pouze ve lhůtě pro podání žaloby. Tato úprava je vyjádřením tzv. zásady dispoziční, podle níž je to žalobce, kdo vymezuje předmět sporu, a zásady koncentrace řízení, podle níž lze žalobní námitky uplatňovat pouze v omezené době.

Nejvyšší správní soud s ohledem na výše předestřanou úpravu obsaženou v s. ř. s. musí proto argumentaci stěžovatelky odmítnout. Již Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 24. 11. 1992, č. j. 6 A 73/92 - 12, konstatoval, že i ve správním soudnictví se soud řídí dispoziční zásadou. Ustanovení § 71 odst. 1 s. ř. s. je provedením této dispoziční zásady, zejména v tom, že ukládá žalobci povinnost označit rozsah napadení správního rozhodnutí. Jde jen o důsledek staré procesní zásady *iudex ne eat ultra petita partium*. Rozsah napadení správního rozhodnutí a uvedení důvodů znamená povinnost žalobcovu tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonu nebo jinému předpisu, který má charakter předpisu právního a toto tvrzení odůvodnit. Činnost soudu je pak ohraničena rámcem takto vymezeným a soud se musí omezit na zkoumání napadeného rozhodnutí jen v tomto směru, nejde-li ovšem o vady rozhodnutí, způsobující

jeho nicotnost, k níž soud musí hledět z povinnosti úřední. Je sice pravdou, že tyto náležitosti žaloby nelze vykládat přemrštěně formalisticky (k tomu je možné odkázat zejména na nález Ústavního soudu ve věci IV. ÚS 406/99), ale i při nejmírnějších požadavcích musí být jednoduše z žaloby poznatelné, v kterých částech a po jakých stránkách má soud naříkané rozhodnutí zkoumat. Soud není povinen ani oprávněn sám vyhledávat možné nezákonnosti správního aktu (takto již např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 1. 1993, č. j. 6 A 85/92 - 5). Tento nejzákladnější požadavek na obsah žaloby nelze prominout. Podání stěžovatelky z 26. 10. 2006 ovšem ani v náznaku těmto požadavkům nedostalo. Bylo proto plně namístě, aby krajský soud přistoupil ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. ke krokům vedoucím k odstranění vad podání, což učinil svým usnesením č. j. 33 Cad 212/2006 - 4 ze dne 2. 11. 2006.

Na tomto místě Nejvyšší správní soud konstatuje, že usnesení vyzývající stěžovatelku k doplnění podání ve výroku obsahovalo přesnou specifikaci náležitostí žaloby, v odůvodnění pak dosti návodně bylo s ohledem na to, že se podání stěžovatelky týkalo invalidního důchodu, popsáno, na jaká tvrzení a jaké důkazy má stěžovatelka zaměřit svou pozornost. Pokud jde o stěžovatelkou zmiňovaný text, Nejvyšší správní soud nesdílí její přesvědčení, že by byl zavádějící, a to ani v případě, pokud přihlédne k namítané souvislosti s časově souběžnou korespondencí stěžovatelky s Českou správou sociálního zabezpečení ve věci odstranění tvrdosti zákona. Zmíněné poučení krajského soudu se zjevně stylisticky i formálně graficky váže k pasáži týkající se povinnosti žalobce řádně označit napadené rozhodnutí správního orgánu. Nejvyšší správní soud nemůže než dojít k přesvědčení, že i právní laik při čtení této pasáže větu o příslušnosti České správy sociálního zabezpečení a lékařů okresních správ sociálního zabezpečení musí vyhodnotit tak, že upozorňuje na to, že o invalidním důchodu rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení, nikoliv lékař okresní správy sociálního zabezpečení, tedy že žaloba nemá směřovat proti posudku lékaře, ale proti samotnému důchodovému rozhodnutí. Jinak řečeno, Nejvyšší správní soud nesdílí námitku stěžovatelky, že by příčinou jejího mylného úsudku mohlo být poučení krajského soudu. Podle názoru Nejvyššího správního soudu nelze ani při průměrně (ne)pozorném čtení poučení obsaženého v usnesení krajského soudu za stěžovatelkou tvrzených okolností dospět k závěru, že jím krajský soud sděluje, že o věci stěžovatelky bude (či by mělo) rozhodovat Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Jestliže tedy stěžovatelka na usnesení krajského soudu, jímž byla vyzvána k doplnění podání, nijak nereagovala, jde pouze k její tíži, že krajský soud řízení o jejím podání podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl. Její podání po obsahové stránce totiž nárokům na obsah žaloby nemohlo dostat. Z věty „*nesouhlasím se zamítnutím částečného invalidního důchodu ze dne 18. 10. 2006*“ by ani při nejvyšší míře shovívavosti a úsilí o zodpovědné posouzení podání podle obsahu, což je nepochybně rovněž jeden z principů, který je třeba respektovat, nebylo lze usoudit na to, co vlastně stěžovatelka žalobou napadá.

S ohledem na výše uvedené nezbylo Nejvyššímu správnímu soudu než konstatovat, že napadené rozhodnutí krajského soudu namítanou vadou ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. netrpí. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí

právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalované. Žalovaná však žádné náklady neuplatňovala, Nejvyšší správní soud ani žádné náklady ze spisu nezjistil, a nadto by je s ohledem na ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. ani nemohl přiznat, neboť jde o věc důchodového pojištění.

Stěžovatelce byla usnesením Krajského soudu v Brně č. j. 33 Cad 212/2006 – 30 ze dne 11. 5. 2007 ustanovena zástupkyní pro řízení o kasační stížnosti advokátka Mgr. Regina Komárková. Té Nejvyšší správní soud přiznal za dva úkony právní služby ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů, s přihlédnutím k § 9 odst. 2 (jde o věc nároku fyzické osoby v důchodovém pojištění) ve spojení s ustanovením § 7 bod 2. téže vyhlášky odměnu za zastupování ve výši 1000 Kč spolu s režijním paušálem podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky v celkové výši 600 Kč. Celkem tedy přiznal na odměně za zastupování a náhradě hotových výdajů 1600 Kč; k vyplacení této částky stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2008

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně

senátu